Бүхы орнуудай пролетаринар, нэгдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомай, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 56 (3359) | 1942 оной мартын 6, пятница | СЭН 15 МУНГЭН

ТАРГАН МЯХА ЕХЭЭР ҮГЭЕ!

«Манай орон болбол хязгаг үгүй хүсөө зангидан тэмцэжэ байна, фронтбоо Алаг восток хүртэр хэдэн олон мянган советскэ хүнүүд үгээ бүрдэ Советскэ Информбюрогой мэдэсэлые угаа обтойгоор уншажа гу, аль ранногоор хэлэхэдэнь анхаралтайгаар тагнажа, Улаан Армиин тоно шэнэ ажалтанууд пухай мэдэхэдэ баясаг байха юм. Тиин эдэ ажалтанууд туйлаха хэрэгтэй шухала асуудал болбол Улаан Армиин боецүүдые ба командирнуудые хангалгатай байнаар эдэлүүлхэ ябадал болоно»,—гэжэ М. И. Калинин бэшэжэ.

Немецко-фашистскэ булшитарагшадые хяа ханна сохижо байгаа аялдаг Улаан Армиингаа боецүүдые сахалганаар этеелүүлхэ ба дулаанаар хубсалуулхын тушаа бидэнэр гайхамшаг патриотическа хэрэгүүдые бүтээнэн ба бүтээжэшье байнабди. Олон мянган эрэгтэй эмэгтэй колхозниууд болбол нүхэр Сталинай урилгаар фронтдо ба ороншоо улам илүүр талха, мяха ба ажаглэдэрэндэ түүхэй эдэл үгэхын тулее. Үдэр бүрин илгашгүй ооролдо ба үүсэл гаргана. Тэдэнэр хадаа тарьяа талха элбэгэр ургуулхын тулада хабагай тагнилгаа эрилтэйгэр бэлдэхэ, мяха, тобо элбэгжүүлхын тулада ашуу малаа ашар тарганаар ондо оруулха гэжэ ороолдоно.

Үнгэрэгшэ жилдэ манай республикын хэдэн зуугаад колхозууд гүрэндее талха, мяха, тобо, нообо, арһа, овощь, картофяка тушаагча уялгаа саг болзорбоонь хүрэн ажаглаа. Тиимэ дунда олонтог артельнууд 1942 оной тушаалгада аванс болгон эрхим сортын продуктнуудые ехэер тушаахан байна юм.

Тиин бидэнэр болбол энэ 1942 ондо нелюдоймхоо жэшээгүй ехэ эдэ хоолой зүйлнуудые фронтыо ба советскэ гүрэнее үгэхэ ёһотойбди. Гитлеровскэ армиие бүта сохижо ялаха зорилготой эсэхилуудаан Улаан Армиин тоо хэмжээнь һүүсэтэй ехэ болгогдоо байна. Энэнэй дашаралда эдэ хоолой резервые угаа ехэ болгоогдо ёһотой байнабиинь эли. Тиимэһээ, гүрэнэ тушаалгануудые болзор соонь үнэн сахиэр дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ гэшэ хэзээ хэзээдэй хэнэ үлүү шухала удхатай болоно.

Һаяхан, Буряд-Монгол республикын Совторком ба ВКП(б)-гэй Обкомой Бюро болбол «БМАССР дотор, 1942 онто колхозуудт, колхозно үрэгэтэ, үнсын ажалтанһаа гүрэнэ мяха тушаахта нормануудые тухай» тогтоол гаргаһан байна. («Б. М. Үнэн» газетын энэ оной февралиин 27-ой номерто тунхаглагдаа). Энэ малда мүнее үеын зорилгоноо үгэлэлиин гаргагаһан шухала удхатай шэнжэлбэри мүн.

Дэйн сэрэгэй ориён байгаа соо гүрэнэйнгее интересые юунэзэшье дээдэ тэе тоолохо, уялгата тушаалгануудаа үнэн сахиэр, эрхимээр дүүргэхэ ябадал фронтыо сахэ туйлаһан хэрэг болоно гэжэ колхозниууд ойлгохо мэдэгдэ болоо. Түрүү колхозууд шэнэ жэлэйгээ үлгэмжэтэй ажалаараа тушаалгаа дүүргэхэ захалга Жэшээлхэдэ, Иволгын аймаг бүхыые элиг квартальда мяха тушаахда шэнэ түсэбее 223 процент гүйцэдэлгэ. Гүрэнэ мяха тушаалгаар элиг квартальнгаа түсэбые муу бэшээр дүүргэжэ байнгы аймагуудые нэрэлбол: Селенгэ—87 процент, Кабанск—85 процент, Зэдэ—79 процент болоно. Тиимэ Селенгэ аймагай, тоносон малажалгай гурбан колхоз—«Социализм», Телиэгэй, Молотовой нэрэмжэ артельнууд 1942 ондо мяха тушаахда түсэбее сүм мүүрдэгшэй.

Гэбэшье, варим аймагуудай партийна ба советскэ органгануудаа шэнэ жэл гараһанһаа хойшо мяхэ тушаалгын асуудалые шухалашалан табигаг, мүнее хоёр һараһаа үлүү саг үнгэрэгэр олонхи колхозуудаа нэгэшье килограмм мяха гүрэнэ тушаагаадүй байгыень обёорогүй бэйха юм. Энэнэй тухай Баргажанай аймагые жишээ болгон абаа гээе. Тус аймагай артельнууд үнгэрэгшэ жилдэ малажалгай продукт нуудые тушаалга уялгата республика дотор хамаһаа урин түүрдэ ёһэн. Теэд, ВКП(б)-гэй Аймон ба Аймсоветэй Гүйсэдхэхэ Комитет болбол гүрэндэ тушаалгануудые энэ жилдэ эрхимээр шүүрдэхэ тухай эрэмбэ ашаараагүй байба. Энэнэй есөөс Баргажанай аймаг болбол эхин квартальда мяхэ тушаахда хазбарна мяхы 13 процент дүүргэ.

Баргажанай аймаг мяха тушаалгаар гэб гэнэ нигэжэ уруугаа ороон гол шалгагаанинь хадаа тэндэхэ бэлэхэлэй зургаануудые бэсыгэ ашагые хараад, гүрэнэй интересэ харша һэгэлгэ гаргаба. Ушарынь, эхин квартальда тушаалгада абаһа үгэр малаа эдэлүүлхэ үбэ тэжээгэй байһан аад, «Заготскотой» конторо болбол угаа тушаан абалгые нажарай зүгэ ногоо үнгэгар хүлеэгэ һанаатай хойшолуулжа байба. Тиихэдэнь аймагай организацинуудаа шэхэ дулаан, нюдэ балай нэгэ ямаршье хэмжээ абаагүй байһаниинь тон гайхалтай.

Колхоз бүхэн үгэр малаа шахажа, гүрэндее тарган һайн мяха үгэхэ тушаа оролдоно гаргана уялгатай. Гэбэ зуура, заримнь нотагуудта бэлдэлгэй пунктнуудта угаа туранхай мал абагна. Һаяхан, Яруунын аймагай «Заготскотой» пункт дээре асарһан 150 толгой үхэрнее мянга 15 толгойнь абтаад, үлэгшэ 135 толгой үхэрнь голотоохо, гэдэгэ бүсаагаба. Тиимэ ушар Прибайкальска аймагташье биш.

Мүнее үеэ республика дотор мяха тушаалгын квартальна түсэб 56 процент хүрэгдэ байна. Тиимэхэ һүүлшын табан хоног соо мяхэ 2 процент нэмэгдэ болоо. Иимэ залиихан темп хабашье тэсэшэгүй!

Фронтдо мяхан шухала хэрэгтэй. Тиимэһээ, үхэр мал олоор үсэлбэрилгэ малай эрхим колхозуудаа гүрэнее тарган һайн мал тушаажа, мяха тушаалгын шэнэ түсэбые эрхимээр дүүргэхэ уялгатай.

Үмсэдее огород тарилга тухай ВЦСПС-тэ хэлсэбэ

Үсэгэлдэр нүхэр Шверник түрүүлжэ ниитлэгээр ВЦСПС-эй президиумэй заседани болоо. Тарган дээрэ үмсэдее огород тарилга тухай асуудал хэлсэгдэбэ.

Дунда машинабайгуулгын профсоюзуудай Московско областной комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Самойлов ба электроламповэ заводой партсоветэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Калинин гэгээн элиг хэбэн байна.

Дунда машинабайгуулгын предприятинуудаа дээрэ огород тарилга абтаалые туйлай ехэер хүсэнэн ябадалнууд ажаглагдана. Заводуудай дарга 3—5 активист составтай огородно советүүд эмхидэгээ. Хүдэс ажахын багажа хэрэгсэл бэлдэгдэхэ, мүнее ажахын машина зэбсэг худалдагдан абтадажа байна. 1-дэхи номерой подшипниково заводой хүдэлмэришэн 10 гектар гонно картофяблын тогтой тарилгаар бэлдэхэ, сэбэриинее зэмсэбэ ажахад тонно шахуу жижэ картофяка ялгаа хиигдэбэ. Электроламповэ заводой хүдэлмэришэн огородой газар эрилгэ 495 гектарлэ барна.

Академик нүхэр Д. Лысенкын үгые сугларагшад ехэ анхаралтайгаар шэнжэбэ.

—Үмсэдее огород тарилгын хажуугаар хамгын огород үйлдэхэ хэрэгтэй гэжэ Лысенко нэмэнэ. Огородто абаһан газараа хаяалха хэрэгтэй, юуб гэхэдэ энэ болбол сагаа бэшэлэгын талаар гараараа малтайгаа орохо соо нилээд ашагтай байна. Тэрэнэһээ гадна, нэгэ бүлэдэ зарим газарнуудта 100—200 квадратна метр үүтэхэ бэшэ, харин 1.000 квадратна метр газар үүтэжэ болохо байна. Иимэ ехэ газар болбосоруулхада 160 хүдэлмэрилэн час хэрэгтэй, теэд энэнэй абтаха продуктые дунда зэргын бүлэдэ тухэреен жэл соо хүрэхэ байна.

Заседани дээрэ ВЦСПС-эй секретарь нүхэр Н. М. Шверник үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

МОСКОВСКО ОБЛАСТИИН ХҮДӨӨГЭЙ КОМСОМОЛЬСКО ОРГАНИЗАЦИИН СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН ДЭЭРЭ

Михайл Иванович Калининай үгэһөө

«Нүхэд, энэ таниг зүбшөөн болбол хабарай тарилгада бэлдэгшэ ба хабарай тарилгые яалга тон һайнаар үнгэргэхэ тухай өгүүлэмжэ гэжэ зорилготой. Комсомолецууд болбол нүхэдэ агуулахэ хүсэн. Хэрбээ энэ хүсэе эмхидхэ һаа, тэрбээ колхозуудтаа комсомольско организацинуудаа гаргашье холбуушуудые бэшэ, мүн нэмэгдэ шье колхозниууде дагуулан ябажа шадаа һаа хабарай тарилгын үедэ амжалтануудые түймэжэ шадаг болоно.

Хабарай тарилгын бэлэтгэл ба тереенее үнгэргэхэ ябадал туйлда гаргашье комсомол ороолохо бэшэ бэйгаанинь мэдэхэ. Эдэ бүхы хэрэгтэдые мүн партийна ба советскэ организацинуудаа эр хилхэ юм. Эдэгээр, хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэлгын айлгабтар ехэ удха шанартай ушарһаа бидэнэр болбол энэ хэрэгтэ олонгоо ба мүн тереенее комсомол элсүүлэгдэнэн байнай гэжэ зүсэнэбди.

Хабарай тарилгын шухалнэрэ нүүдэ дайн болбол яажаруулгаа зарилгануудые табина гэшэб?

Тарилгын талаайе үргэдхэн гэнэн нэг түрүүшын ба гол ех зорилго байна. Шүдэл һаа ех гаазар дээрэ тарьяа тарихаа нэрэгтэй.

Элдэгээгүй, сүлее газаргаа хомор Московско область туда хамгаа зуурые нүхэр Калинин: тон богоотогоо саг соо тарилгаа хэхэ, хэгэн яаар элгэдэгүй хэ һаг утархай газарнуудаа байнаб. Тэдэ бүгэдые тарилгада хэрэглэхэ тухай зочилые комсомолой удха табибэ. Саашаа мүн нүхэр Калинин Московско областиин гол культура болохо картофяблые нэг ехэер тарихаа тухай комсомолой шухала анхаралые хандуулба.

—Нүхэд, энэ жилэй хабарай тарилгын туйлай ехэ удхатайгаар тай байгааниие мэдыт,—гэжэ нүхэн Калинин саашань үргэлжэ лүүлэбэ.—Хэзээ мэдэлгоо нүүдэй, илангаяа эхэнэрнүүдэй, хабаалгаа энэ хабарай тарилгые айлгабтар үргэн дэлгэр нүдэлэ-ринүүдтэ комсомолецууд залуу гайнгаа оруулжа, эдэр хүн шэнжэлэнэ адилгаяэгэр оролсоо ёһотой.

Хүдэс ажахуудта үзэлгэтэ ажаруу бошго ябадалые эрилгэ ба зорилгоогоор ябажа, гайшалхы ёһоор, комсомольско ёһоор, хабарай тарилгые ашалгатайгаар үнгэргэхэ тулада бүхы нүүдэлгэ нүхэсэлнүүдыень оруулгаты. Колхозуудта комсомольско организацинуудаа хабаа тарилгын хүдэлмэрилэгшэ бүхы колхозниууде хабаалуулха хэрэгтэй, бүхы унаа ба хүнее ажахын бүхы инвентарьнуудые сүм хэгэлэн ашаглаха хэрэгтэй колхозой председательэ ба түрүүлэгшэдэ туйлаалгаха ёһотой. Мүнее хабагай тарилгада бүхы юумэн хуу бэлэн болоһон байна зэрэтэй: инвентарьнуудые зэлэбэриилгэн, түймэнее бэлэдхэгдэн, ноолт тоногоошье хэгдэгдэн байна ба ямар участок дээрэ хүдэлмэрилэхэ болоһоноо хүнүүдшье бүгэдээрее мэдэнэн байна ба ёһотой, тиигэхэ зуура хабарай тарилгые хугацаатайгаар дүүрэн дуулэ бүтээсэ туйлагдаһан, нүхэд, энэ шухала хэрэг.

Мүнее дайн болоһо байна. Хүдэс ажахуудта байгаа хүнүүд нэмэгдүүдые бүгэ хэн сохихые бүгэдээрее хүсэнэ гэжэ хэлэе һаа би эмтэрхэгүйб.

Теэд, ноёноор ёһоохэ нүтөхэ гэжэ—тон лугуу хэрэг, өнжэ юушье хэнгэй байһаагай эли. Нэмэгдүүдые бүта нэг сохихоо ёһоохэ һаа ноёон үгөөр бэшэ, харин бодоно хэрэгэр хараулха хэрэгтэй. Тиин, тэрбээ Московско область дээрэ жишэ ябаад хэлэе һаа, хэрбээ немецко-фашистска булшитарагшадые яажа хэрэгтэ хабаалгаа ёһоохэ гэжэ хэлэхэ гэжэ.

Теэд эзэдэгшэдые картофяблаар яажа сохихо гэсэнэб гэжэ хүлее гаргашан эхэнэр тамһаа асуулга байна. Иимэ һанаа бодолой гаргаа болохо туладань таанар, комсомолецууд, немецко эзэмдэгшэхтэй тэмцэл хэжэ, баруун тээшээ ажалтагай дабшин ябаа үргэн ехэ Улаан Армиие һайнаар, шэнэтэйгээр, хоолуулжа ба хэрэгтэ юумэрнь сүм хангаха шухала айнан тухайда колхозниууда-пар удхыень ойлгуулжа хэлжэ гэхэ байнат. Армида ябаһан хүн ехэ олон бэрхшээл ба гоолинуудые үзэдэг гэжэ таанар сэнэжэлые мэдэнэ ёһотойт. Сэрегшэд хадаа удэршье нүтөшье хүйгандэ дагаража, окоп соо хэбтэжэ ябадаг. Тэдэнэрэй хүсэ шадал ба тамир тэнхэ олгуулхэ ба мүн дайсантаяа туулгаха хүсэл зорилго, корпоун сэдьхэл балгуулхын тулада боецүүдые тон сэдхалаараа хоолуулха хэрэгтэй. Бидэнэр хадаа манай армиие тоо шуутыа продуктнуудаар элбэг хэлбэгээр хангажа байха уялгатайбди. Бидэнэр хадаа арһа ба хүн зонгоо элбэгэр мяха үгэхэ ёһотойбди. Картофяка гэшэ гахайта ехэ һайн тэжээл, олон гаргайе олоор шахаха дутаа арһа ба хүн зонгоо бүрэ ехэер мяха абаа болоно.

Дэйнай үеын эрхэ байдал соо тэнгэрэгшэ мүнее жилэй хабарай тарилга тон оюорлон болоор соо эрхим һайнаар гүйцэдэлгэхэ ёһотой. Һайнаар та ялгаа үнгэргэжэ бидэнэр болбол үнэр ургасын база нүүрые табиха ёһотой байнабди.

Тиимэ тула, нүхэд комсомолецууд, хабарай тарилгые һайнаар үнгэргэхэ, нэн түрүүшын эзэлжэнэ түсэбее сүм гүйцэдэлгэхэ бэлэдхэ байна. Тиигээд газар бүгэдэ сүм нэрэгтэй тухайда таанар оролдоно байнат. Зоолгостоной ашэл нэг. Энэ зорилго болбол советскэ гражданин бүхэндэ туулгы болоно ёһотой нэн гэжэ би хэлэхэ байнаб. Хоёрдоо зорилгонь хадаа тон үнэр үрэгэ хуулаха, газагай үгэжэ шадаха бүхы шэнэ шүүдьень түү абаха гэйн зорилго байна. Тиигэхэ хабарай тарилгын хүдэлмэрилүүдэй шанар дүрэсын амжалтануудые тэнгаха болоно. Таанар, нүхэд комсомолецууд, хабарай тарилгые эрхим һайнаар ажалаа тон үндэр дээрэ бүтээсэ гүйцэдэлгэнэ, нүхэд, эгэл шухала хэрэг.

Мүнее дайн болоно байна. Хүдэс ажахуудта байгаа хүнүүд нэмэгдүүдые бүта хэн сохихые бүгэдээрее хүсэнэ гэжэ хэлэе һаа би эмтэрхэгүйб.

Теэд, ноёноор ёһоохэ нүтөхэ гэжэ—тон лугуу хэрэг, өнжэ юушье хэнгэй байһаагай эли. Нэмэгдүүдые бүта нэг сохихоо ёһоохэ һаа ноёон үгөөр бэшэ, харин бодоно хэрэгэр хараулха хэрэгтэй. Тиин, тэрбээ Московско область дээрэ жишэ ябаад хэлэе һаа, хэрбээ немецко-фашистска булшитарагшадые яажа хэрэгтэ хабаалгаа ёһоохэ гэжэ хэлэхэ гэжэ.

Зарим комсомолецууд колхозо түрүүлэгшые ёһоохоёо эйгэнэ гэшэ аа гэ гэжэ би ёһонаб.

Бидэнэрэй тиимэ тиимэ юумэ дуулдаа һэн, тиигээд тэндэ ошоод, олоод, агаад орхёо ёһоохэ гэжэ таанар хэлэнэт. Теэд колхозой түрүүлэгшэ юу хэжэ байдаг юм? Колхозой түрүүлэгшэ ехэер хүдэлмэрилэхэ ёһотой. Таанар тэрэ хүдэлмэридэнь туйлаалгаха, хамһалгаха, дүнгэлгэхэ, түргэдхэлгэхэ ёһотой байнат. Тэрэнэй дотор амар зала үгүүлхэгүй, эгэл шэнгээр хэжэ шадаг байха ёһотойт. Зүгыда хамгуулһан хүгүүд ехэ бушуу түргэн болоодхиог юм.

Хамаг юумые хуу ойлгодэ бүтээжэ ябаг комсомолецууд байдаг: жибэшье болоно, суглаашье зарлажа, элидхэлшье хэжэ, колхоздо шэнэ членүүдые оруулхын апитацишье хэжэ, членскэ түлэбэришье суглуулжа ябадаг байха юм. Нэгэ үгөөр хэлэе һаа, гансаараа бүхы юумэ хуу хэдэг, түлеенее үдэшэ хүртэр сүлеегүй ябадаг, тиигэхэ зуура тэрэнтэй зэргэлжэ нүүдэн бусад комсомолецууд ямаршье нүдэлэрэгүй ябаха. Бидэнэрэй дунда иимэ байдаг, тиигээжэшье багэ багаханаар хэрэг бүтээжэ байдаг хүмүүсэй, тегэ мэнэ нүнэхахаа, нүхэд, эмхидхэгшэн мүсэн болбол өөрее хүдэлмэрилэхэ зуураа бусадые хүдэлмэрилүүлхэ, тэдэнее дахуулан ябажа шадаха ябадалда байна.

Тиимэ тула таанар, комсомолецууд, хэрбээ колхоз соогоо болоо то эмхидхэгшэд болоёоо һаа, эдэ һаа хамг юумэдэ хоолоо хамһалсажа байхаа гэнэ, һайн эмхидхэгшэд байгаа, бригадирай хүдэлмэриин хойноёоо хамгалсажа, колгозой түрүүлэгшэн нүдэлэрэнэ хойноёоо хараалсажа, тэдэнэрэ туйлаалгажа, колгозно үйлэбэрэнэ стахановецуудые үргэмжэлэлсэжэ, муухасагай колхозниууде хараажа, путуу тундынь заажа ябаха ёһотой байнат. Колгозуудта байгаа комсомолецууд захиргаанай зонхилхо бэшэ, харин олонхидэ нүдэлэгэн ябаг хэрэгтэй.

Мүнее колгозуудта гол түлеб эхэнэгнүүд нүдэлэрэнэ. Тиигэй зорилго гаргэдэ, нүхэд комсомолецууд, бүхы эхэнэрнүүдые ажалда эмбэлгэйгээр хабаадуулжа, тэдэнэрэй ой ухаанда тон дээдэ ёһотой патриотическа мэдэрэлые баталгаалжа, тэдэнэрые улыгэр жишээгээрэ дагуулжа хэрэг байна. Хабарай тарилгын ажалда дээрэһээ манай Улаан Армиин ба аралые продуктнуудаар хангаха ябадал нэгдэнэ гэжэ таанар эхэнэр колхозниууда ойлгуулха ёһотойт. Комсомолецуудай хүдэлмэрилэгшэдэй эзэгэдэй хэжэ бүтээжэ байнаар хэмжээлэхэ ёһотой.

Хэрбээ зайгуул залуу хүнүүдэй эдэр залуурайнгаа бүхы абьнасаар тэмцэлдэ һаа комсомолецууд арэгтэй ба амзгтэй колхозник бүхэнэй зүгһее дажжэлгэ оложо шадаха гэжэ би һананаб. Иилгэяа мүнее энэ дайнай үеэ, хатуу шэнгэ байлгалгануудай болоо байгаа үеэ, манай ороной түлее, манай советскэ гүрэнэй түлее байлгаанай газар дээрэ тэмцэлдэжэ хэдэн зуугаад олуй үлэр бүри ами нанаа алажа байһан үеэ зайгуул залуу ябадалые тасжэ огтошье болохогүй. Хэрбээ зайгуул залуу ба лунэй хүнүүд дээрэ ябадаг хүнүүдые тон хатуу шангаар хэнэгее һаа, бидэнэр болбол бүхы арадай зүгһее тэмцэлдэ ба һанаа нэгдэһан ябадалые хүлеэхэ байнабди гэжэ би һананаб.

Байдлаануудай газар дээрэ эсэгэ ороноймнай хубы зонгай шыдхэгдэжэ байһан энэ дайнай хатуу шэрүүн сагта нэгэнэшье үнэн сахэ хүн тэмцэлдэе пахуу тэе байха ёһогүй. Наада бүрнэ, юушье хэнгэйгээр, энэнее байтагай юушье хэнэ дурагүй нэгэ хүнные жишээ абаад үзэгты. Тиимэ хүн—манай дайсан. Комсомолецууд болбол тэрэ хүнные ашуурагта ашуулай бэйдалда оруулан байлгаха, бүхы аралай урда бүгэдэ булай нюурыень харуулха ёһотой. Хэрбээ тэрэ хүнные залгуулха арагүй һаань, тэрээнее хатуу шангаар хэнэгэ хэрэгтэй. Иимэ хараа харгы барааг таанар, нүхэд комсомолецууд, ябаг ёһотой байнат.

Комсомолецуудай хэнэ нүхэдэ ехэ ба харуусалгатай. Тиигээшье, нүхэд, хэрбээ айхабтар нүсэтэй дайсаниие, дэлхэй дээрэ тэнгэй ехэ дайсаниие манай шэн зорилго Улаан Армиин нүдэлан даража, тэдэнее баруун тээшэнь малай сэрегшэдэй нэмтэжа, фашистска бүгэр булайнуудаа советскэ газар ороноо сэбэрлэжэ ябадаг бэйбэлнь таанар болбол ёһоогүй хэрэг—улаанармеец, командир ба политхүдэлмэрилэгшэдтэй зэргэдэн байхаяа ороолгоот гэжэ би һананаб. Харуусалга ба бэрхэшээлнүүд таниие һүрдүүлхэгүй ёһотой, таанар болбол тэлэлгэдэһан зорилгонуудые бэелүүлжэ хүчэрхэ ёһотойт. (Нүхэр Калининай Үгээ эсэхэхэдэнь изрэмэ аплодисментнүүд үнэн удаан үргэлжэлэбэ. Бүгэдээрее хүл дээрэ бодоно).

★ ФРОНТДО МЯХАН ШУХАЛА ХЭРЭГТЭЙ! ★

Мяха тушаалгые удааруулха гэжэ гүрэндэ харша ябадал мүн.

Малай таргалха сагые хүлеэхэ һанаатай...

Баргажанай аймагай колхозуудаа болбол нёдондо малажалай продуктнуудые тушаалгаар республика дотор эрхимлэһэн байгаа. Тэдэнэр хаяа эрилгэ хара дайсаниие даража ялаһан тулада фронтдо туһалха гэһэн патриотическа мэдэрэлэй хүтэлэгдэн, гүрэнэ мяха тобо, арһа ногоо тушаахта уялгануудаа болзорбоонь үрэд дүүргэе һэн.

Теэд мүнее жилдэ балдхэлэй организацинуудай шалгабартай тулыор бэ'нэн дээрэһээ болоно, мяха тушаалга тэйалхын тулда хүрэгдэ байна. Баргажанай колхозуудаа 1942 оной түрүүшын хоёр һара соо квартальна түсэбее нэмэд 13 процент дүүргэбэ.

Яахаяа иимэ ехэ гаһалгал топёолдооб гэхэдэ: Баргажанай аймагтахи «Заготскотой» конторыг начальник Федоров гэнэ: колхозуудай үгэр мал мүнее турангай байна, тиимэһээ зүлгэ ногоо ургажа, малай балшэрилгэ гаргаһанынь пунктагые хойшолуулха һанаатай байнан юм аа.

«Заготскот» болбол хэрбээ тушаалга абаһан үгэр малаа тэжээл дээрэ табиганшье болоо һаа, үйлэ тэжээлэр нүсэд хангагдаагүй байгаа юм. Тиимэ ябашье нүтэр Федоров болбол баяртай ногоонто малай таргалха сагые хүлеэхэ һанаатай байнан юм аа.

БМАССР-эй Уполномоченнэ болбол энэ алдуурынь заажа, колхозуудай тушаалга шалгуулые мүнее һаалгүйгээр тушаан абагые эмхидхэгшэ гэжэ «Заготскотой» хүтэлбэрилэгшэ Федоровто дурахаһан байгаа болой. Теэд һүүлэй үеын байдал дээрэһээ харалгаа тэмцэ публикада болоһон эдэ нюшье байнагүй, харин хүүшэн хэбээрээ байнаар.

Гүрэнэ мяха тушаалгые шалгуулгын оронхо, харин һаяд тубаг ушаруулха гэшэ үнэнээрее хүүш буса ябадал болоно.

И. Жарной. Уполномоченнай малжалай, тэйагые даагша.

Доемхонууд яахадаа нэхэгдэнэгүйб?

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуулахэ дайнай эдэ үлэрнүүдтэ баатар улаан боецүүдтэ элеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг ехэер үгэхэ ябадал угаа шухала байһаниинь хүн бүхэндэ эли ойлгогдоно.

Тиихэ зуура, үшөрэгшэ 1941 ондо аймагуудта олоншог колхозно үрэгэтэй ба Үмсэтэн, албахаагшад ба хүдэлмэришэд гүрэндэ мяхэ тушаалга уялгаяа нүйсэдхээгүй байгаа. Эн элэй эсэстэ республика дотор хамта дээрэ 421 центнер мяхатай доемхо үлэбэ.

Илангаяа Хорвин, Тарбагатайн, Сэлэнгын, Түнхэнэй ба Закаменай аймагуудта мяха тушаалгаар үрэ доемхо үлэмжэ ехэ үлдэн байна. Теэд дурсагдаһан аймгуудай партийна, советскэ ба түбхын түрүүндэ бэлэдхэлэй эмэ зурпаануud энэ шухала хэрэгтэ оёол назагайгаар хандажа, индивидуальна ажалганай доемхонуудые түлүүлхэ тушаа эрид шанга хэмжээ абаагүй.

Жишээлхэдэ: Хорвин аймагта доемхо тоологдоно байгаа хамта 36 центнер мяханһаа хоёр һара соо мяхэ 3 центнер тушаагдаа. Закаменай аймагта бүришье муу байдалтай. Тэндэ шэнэ жилэй эхинёёс хойшо мүнее хүртэр 15 центнер доемхоёоо мяхэ 1 центнер нэхэгдэжэ абтаһан байха юм.

Эдэ аймагуудтахи Уполномоченнэ болбол мяха тушаалгаар уялгануудаа саг болзор соонь үнэн сахиэр дүүргэдэгүй нюурнуud тушаа тууллгин ёһоор хатуу хэмжээ ябаха тухай анхаралаа хандуулнагүй.

Иимэ ойол нобшо байнал хэды болгор үргэлжэлэх гэшэб?

К. Иванов.

Тушаалгын пункт дээрэһээ гэдэргээ бусаба

ЯРУУНАДА 150 ҮХЭРЬЕЕ МЯХЭЙ 15-нь АБТАА

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Телефонеор абтаба). Февраль һарын эсэс багта, нэгэтэ шэмэрүүн шанга шуйтан үдэр, Яруунын аймагай нэгэ хэдэн колхозуud 150 үхэр мал тушаахаар «Заготскотой» пункт дээрэ асараа һэн.

Эдэнэй асарһан малнууд бэрэнгаа шахуу турангай байба. Тиин, «Заготскот» болбол мяхэ 15 толгойе арай гэжэ тушаажа абаад, үлэгшэ 135-ень голоёон байна. Ушар шэнэ, колхозуud тушаалгада асарһан үхэрнүүдээ гэдэргэнь бусаха баатай болоо.

Энэхэ артельнуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа гүрэнее эрхим шанартай мяха үгэхэн зорилгоор мүнее тушааха малаа шэмэтэ һайн тэжээл дээрэ табиэгүй, хайша хэрэгэр хангаһан байгаа.

Гэхэ зуура, Яруунын мяханай совхоз (директорынь нүхэр Н. Шубин) гүрэндэ тушааха үхэрнүүдээ илгаад, мүнее үедэ шахажа байна. Теэд тус аймагай колхозуud иимэ үүсэл ба оролдоо гаргаха хүсэд арагтай байнан аад, огто хэрэгсэбэгүй.

Яруунын колхозуud 1942 оной эхэн квартал соо гүрэндэ мяха тушаалгаа түсэбэйнгее гурбанай нэгэ хубиненшье дүүргэжэй. Хэрбээ февралиин 20-ноо 25 болгор 5 центнер тушаагдаһан байбал, һүүлшын табан хоног соо нэгэшье килограмм мяхан тушаалгын пунктда оруулагдаагүй байха юм.

Гүрэнэ мяха тушаалгаа иимэ гүнзэгы тэйалдалда ороод байбашье, ВКП(б)-гэй Яруунын Аймгом, Аймсоветэй Гүйсэдхэхэ Комитет болбол энэнее огто обёорогүй мэтэ абаа аливгүй һуухань гэйнгаай?

* * *

Хүсэ муутай турангай үхэр мал асарһан дээрэһээ тушаалгада абтаагүй тэдэргэнь бусаһан ушарнуud Прибайкальска аймагташье үзэгдэһэн байна.

Ушар шэнэ хаанхаанагүй артель бүхэн гүрэндэ тушаахта үхэр малаа шахажа, тарган һайн болгохо тухай энэ гэйнэр анхаралаа табиха ёһотой. Тиигэбэл нэгэдэхи ба хоёрдохи квартальда тушаалгада эрхим сортын мяха үгэжэ шадахамнай хабтай.

Вас. Петров.

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 3-ай үдэшын мэдээсэл

Мартын 3-ай туршата мазэй сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдэй байгуулһан эсэргүүсэлтын узелнуудые эзэлжэ ба үгы хежэ дайсанда эсэргүү үсэд шангга байдлаануудые ябуулба. Фронтыг эзрим участогуудаа дээрэ манай частнуудые урагшаа дабшаа.

Мартын 2-то агаарай байдлаануулта дайсанай 8 самолет унагаһанжа, аэродромуудаа дээрэ 52 самолет үгы хэгдэ. Хамтатаа энэ үдэр 60 немецкэ самолет үгы хэгдэбэ. Мөнайхин 11 самолетоо тэһэн байна.

* * *

Мартын 2-то манай авиацийн частнуудые сэрэгүүдые ба нигаа тэһэн 300 шахуу немецкэ автомашина, һомо хэрэгсэл тэһэн 90 шахуу ашаа, 14 ехэ буу, эсвитно-пулеметно 7 үүр, 5 миномет үгы хэһэн ба гэмтэһэнһээ гаргаа. Һомо хэрэгсэлтэй 5 склад тайлажа, түмэр харгын 23 вагон ба 3 паровоз бала татаад дайсанай 2 батальонһоо үлүү ябган сэрэгые тараан сохиһон ба эзэрымынь үгы хэһэн байна.

* * *

Ленинградска фронтын эзэмшэ участогуудаа дээрэ ябуулгаа хежэ байһан манай частнууд 2 үдэр байгаата эзэрээ 10 немецкэ ДЗОТ, 14 блиндаж ба землянка һанзаргажа, ехэ трофей булаан абаа. Тулалдаанай болоһон газаа дээрэ дайсан болбол 2.000 хүнүүдээ алуулаа.

* * *

Калининска фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хежэ байһан манай частнууд һүүлшынгээ үдэрэй байдлаануудта дайсанай 96 ДЗОТ һанзаргажа, 124 автомашина, 15 миномет, 42 автомат, 4 ехэ буу, 27 пулемет, 3.800 граната, винтовкын 1.657.000 һомо ба 4 радиостанци булаан абаа. Манай боецүүд эд когшолой ба идэ хоолой 4 склад, һомо хэрэгсэлтэй 2 склад үгы хэбэ. Немецүүд 1400 солдат ба офицерэе алуулаа.

* * *

Баруун-Хойто фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хежэ байдаг манай частнууд немецко-фашистска сэрэгүүдтэ эсэргүү эдлэхитэй дайшалхы ябуулгануудые хежэ үргэлжэлүүлбэ.

* * *

Ленинградска фронтын участогуудтай нэгэнтэ ябуулгаа хежэ байгаа манай боецүүд дайсанние түрүүгэ ябалалаа үргэлжэлүүлэнгээ дайсанай бүхэжүүлэгдэһэн бүхэлгын 50 шахуу үүр, блиндаж ба газар гэрэгүүдые бүгэ хяа татаһан ба хоёр немецкэ танк, 12 автомашина үгы хэлэн байна. 3 станково ба 19 гар пулемет булаан абаба. Байдлаанай болоһон газар дээрэ гитлеровецүүд хаяалуулһан солдат ба офицерэйнгээ 650 үхэсэрые орхижорхиһон байна.

* * *

Илаша лейтенант Рой гэгшэгэ командалга доро ябадаг манай ябган сэрэгүүдэй нэгэ взвод дайсанай 60 шахуу солдат ба офицерэй байрлаһан шулуун гэрые бэһэлбэн байгаа. Тиигэжэ плендэ орохые немецүүдтэ дурахалдаг гэдэгэр арсаһан байбэ. Нүхэр Рой болбол тэрэ гэр тэгшэ хэгэн граната шэлэжэрхэ. 20 гитлеровец гэр соо гүйлдэжэ гаргаал. Тэрэ гэр дэлэ орохо гэжэ оголдоһон байбашье манай боецүүдэр бүгэдэрее үгы хэгдэ һэн. Гэр соо алуулһан ба шархаталаһан 40 немец хэбтэбэ.

* * *

Баруун-Хойто фронтын участогуудтай нэгэнтэ Энгэ частнин пулеметчик нүхэд Лапис ба Бронис гэгшэд һүүлэй удаанууд эрхим һайнаар тулалдаһан байна. Нүхэр Лапис болбол 50 немецкэ солдат ба офицерые, нүхэр Бронис хагаа 32 немецкэ солдат ба офицерые хүдэлэһэн байха юм.

* * *

Мүнее немецкэ эзэмдэгдэһэн Смоленска областин Ивановско районо ябуулгаа хежэ байһан башинхан бүлэг залуу партизанууд бүгэдэнгээ үзэн ядагдама немецко-фашистска эзэдэгшэдые бага хяа солихо ябадалдань Улаан Армида эдлэхитэйгээр туһалдасагаг байгаа. Нүхэр В. гэгшэн хүтэлбэри доро ябаһан бүлэг партизанууд гансал 5 неделин турша соо дайшалхы ябуулгануудые хаяа эуураа буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлүүдые хадагалһан хоёр немецкэ складые хяа бага татаһан, хэдэн мянгаад метр телефонно утаһа таһара үзэгдэ тотаһан ба немецкэ ашаанууд хэлэн тахин добтолбон байна. Тиихэ дайсанай 9 автомашина ба 3 немецкэ солдадые үгы хэбэ.

* * *

«Энэ жэлэй эхээр би болбол аршева батальонто оруулагдаа, советско-германска фронтто буулгаһаһан байнаб. Манай батальонные ехэ ямаралаар эмхидгээ һэн. Предприятиеэ хүдэлмэрлэгэ байһан дишлэхишэ 35—40 наһанай хүнүүдые татаһан байна. Тэдэнэр хаяа винтовкоор хэ ялуугаар буулгаат, пулеметгэшые оготошье мэдэхэгүй. Марьева батальоной һаглы болоо гүйлгэй уруу хуруу. Иигэ түрүүгээр фронт дээрэ хүрэжэ ерэхэбэ гэжэ нэгэнэншье һанагаагүй. Хэнтэнайшье үбэлэй хубсаһ үгөөгүй. Февралин 13-да биитэрые байлгаһаа оруулба. Орохуулые буулгагаагүй гэжэ ажалгадаһан хүн бүхэн тэрэ дээрэ офицерүүдтэгээ буулгуулжа алуулха гэжэ байдаагаа орохын үеда тэр бидэнэрэ захиһан байна. Нэгэ хэлэн час соо үргэлжэлэн байлгаһанай үедэ манай батальон бүтэ хяа сохиулжа, намайе плендэ абашаһан байна»,—гэжэ немецкэ ябган сэрэгэй 17-дохи дивизийн 55-дахи полкын 8-дахи ротойоо плендэ абтаһан обер-ефрейтор Эмиль Генгель гэгшэ тоорэбэ.

* * *

«Румынска солдадуудые Гитлер ба тэрээнэй бүлэг дэмжэгдэгэй тулее сеһедьнгее аюн хайа үгэхэ турагүй. Олонхи солдадуудые плендэ орохо зоолиг сагые хүлеежэ

ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛ ШУДАЛАЯ!

МЫСОВАЯ СТАНЦИИН ЭМЭГТЭЙШҮҮДҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТЫ!

★ ★ ★

Дүрбан мэргажэлтэй болохонь

Мысовая станцийн нийлэг олон хэмжээнүүдтэ «эрэшүүлэй мэргэжэл» шудалыгы тулада үзэ, ехэ ороолого гаргажа байнаб.

Үйлэбэри дээрэ хүдэлэмэрилжэ байгаашаа хоер ба дүрбан мэргэжэлтэй болохые эзэлжэнэ. Хэдэ тоонто эмэгтэйшүүд хоёр дүрбан нүмэй ороонто хүдэлэгшэлэг болоногой. Жишээлхэ, нүхэр Екатерина Плосынна гэгшэ вагонуулые бүрилгэн шалгалаг ажалтай байһан аад, гарын эсэгэ ороо хамгаалгын дайнай эхилэһэн сагаа хойшо үшее хоер хүнэй хэхэ үүдэлэмэрие үзэжэ шанартайгаар үүргэжэ байна.

Нүхэр Эйнаева Коношкина хоер неделиин урда тэа вагонуулые бүрилгэн шалгаһын уялга гүйцэлгэжэ байһан юм, харин мүнее хоёр янзын хүдэлэмэрие бүтээлэг: вагонуулые бүрилгэн шалгалаг, техническэ ныталта хадаг болоо.

Тэрэшэлэн вагонуулые бүрилгэн шалгаһа нүхэр Татьяна Третьякова 5 һарын турша соо 2 шенэ мэргэжэл шудалбашье, тэрээнэ хаанагүй, үшее станцийн дежурнануулые бэлэдхэхэ курсла һуралга, эрдэм сайжаруулгаар хүүргэгдэн байна юм. Татьяна хаяа мүнее үшее станцийн тоонгэй мэргэжэл шудалхын тулада большевистска эмхэлэл гаргаа, һуралсажа үргэлжэлүүлнэр.

М. Ерилов.

Даабарита ажалаа болзорһоо урид...

ПВЗ-тэй инструментальна цехэй һаруул ехэ сонхонуудаар һаргама сурса электрическэ хашануудай гэрэл яларгна.

Тэндэ нэгэ сагаһаа мүнее хаяа хүүгэр зэргэлдэһэн станогуудые эршэтэй түргэн эрьесэр доболгон юрьбон байнаб.

Станок бүхэнэй хажуудаа ехэл абьяастайгаар ажаллажа байһан эрэгтэй ба эмэгтэй хүнүүд ооньдынгее даабарита хүдэлэмэрие эршэмтэй һайнаар саг болзор соонь дүүргэхын эрэдэ нүсэл бадаруулна.

Тэдэнэй дунда нүхэр Гульман бишиханшье зогсолгогүй сулха габшагайгаар ажаллажа ооньгее бүтээлэ хежэ байһан зүйлнүүдые шанар һайнтай, нэгэншье зэмдэгүй байхын хойноһоо түнзэгытээр нарабшалан шэртэнэ. Хажуугаарынь ажаллажа байһан нүхэд, «Зай нүхэр Гульман! үдэрэйгее даабарита хүдэлэмэрие үлүүлжэ байна гүт?»,—гэжэ асуулгатань. Гульманай шарай улаабтар болон нэгэ гэжэ урматай хоюун хоолойгоо «Илалтаар тааварлаа ажаллажа гүсэлтэй байнам».—гэжэ алаяа саашань үргэлжэлэн.

Нүхэр Гульман һаяган тон яаралтай даабарие үгэн богинохон сагай болзор соо хүүгэхэ гэжэ оорынгее харуусалга дээрэ гаажа ябаһан аад, тэрээнэ дүүргэхэ болзорһоо нэгэ гоног урда эрхим һайн шанартайгаар гүйсэн бүтээжэ тушааһан байна.

Нүхэр Гульманай эрхим шанартай үүдэлмэрие ба тэрээнэй үгэжэ хүрэлгэ үнэн шударгы гайхамшаг зориг шадабари, лелуун мүдхэжэ болбол олон түмэн оруулгэ хүнүүдэй дунаһаа байһал тоторон эзэлгэ үзэгдэһэн үндэр хэмжээгэ эльгэн жэшээ мүн.

К. Ниса, нов.

Замхарилсаанай залуу патриодуудай ажалай баатаршалганууд

Энэ ороноо хамгаалга байгаа залуу боецүүдэй үзэр бүтээлэй ажалганууд Улан-Удын депогой комсомолец ба залуушуулые улам бүри урмашуулан, ажалай фронт дээрэ баатаршалга гаргаха ябадалда зоригжуулна.

Шэн табьяата Улаан Армийнгаа 24-дэхи жэлэй ойе шэнэ шэнэ ажалгануудаар үүгэхын тула Улан-Удын депогой комсомолецүүд тоорхой уялгануудые абаһан байна. Тэрэ үдэ, нэгэ хойно залуушуулай дунда социалистическэ итрысоевой шэнэ долгынуудые хаа хаанагүй нэмэрэн, хэлэһэн үгэлгэ хүрэжэ, абаһан уялгануудые бодото дээрэнь бөөлүүлэһэн байна.

«Манай түмэр замай залуушуулай хоорондо түрүү нүүрие эзэлжэ ябаа һэн. Хэдэн олон жэлэй турша соо замхуулагыг Улаан Тутые хэнэгшье үгөөгүй һэжэй. Мүнее бидэнэр түмэлэрилгее сулее сагта нэгэ паровоз зайбаривлан. Үйлэбэриилгее протиимые удаа бүхэнэ 200 процентнэ ноошо бэшэ нүүдэгэхэ гэһэн уялгануудые абаад бодото хэрэг дээрэнь бөөлүүлэнбэбэ».—гэжэ комсорг нүхэр Драчевэй мэдүүлнэ.

Депогой комсомолец ба залуушуул 18—20 часай турша соо цех соонгоо таранүй стахановскаар үдэлэмэрилжэ, түсэбтэй гадуур поштеночно зайбаривлагаһаа 2 паровоз гаргаска, 3.800 түхэриг олоноо Улаан Армиигаа шэн габьяата боецүүдтэ бэлэг болгон барьяа.

Гүренэй Обороныи Комитетэй нэрэмжэтэ лунинска колонно (түтэлбэриилгэшэнь комсомолец И. Гонцеев) цех соогоо эмхидхэһэн байнабли.

Комсомолецүүд М. Бутлаков, А. Баранов Маркалов гэгшэд эгэхэ сусагаа мэдэгдэгүй ажалай фронт дээрэ сайшаалан дүүдэлмэрилжэ үнэр бүтээсэнүүдые харуулнад.

Энэ комсомолец-самсарынгуд А. Брижанов ба А. Мосин гэгшэд хаяанайнгаа дабарие 200—250 процент хүдэлэмэ дүүргэжэ байна. Түмэлэгшэ залуу комсомолецүүд М. Сидоров ба Ф. Ивановтой хамтаараа ажалаа тэсэгшэ хэрэгүүдэй мэргэжэлэ һуралга байна.

Комсомолец машинист нүхэр М. Лазаревые, трубалагшэ машинист Сидоров гэгшэд Гүренэй Обороныи Комитетэй нэрэмжэтэ колонноо оролсожо, гайхамшаг жэшээ харуулжа байна. Эдэ нүхэдэй паровозыг нэгэншье голдорогүй хэдэлэн сабар байн байдаг юм. Тоноолгын ба арсалгын материалнуудаа арбилга, январь һарада соо 3.572 түхэриг алгаа. Трубалагшэ машинист нүхэр М. Сидоров 3 рационализаторска ураалгаа оруулжа, түрүүгэй хэмэ нэмэгдэ түхэриг арбилба. Машинист А. Яшин Улан-Удэ ба Мысовая станцийн хоорондо февралин 25-эй үдэр 1390 тонно ашаа тэсбэритэй туухай тоолгоһоо поезд жолоодожо саг болзорһоонь урид дүүргэжэ үзэв.

Тэрэшэлэн механическэ цехэй (комсорг нүхэр Полевик) комсомолец строгальщик нүхэр М. Орлебец гэгшэ түрүгэн теоштэр нүдэлэмэрилжэ, үдэр бүри үйлэбэриилгее программые 350—400 процент гүйсээнэ. Строгальщик Шабаева хоер сэгэнгэ нүдэлэмэрилжэ, үдэрайнгее нормые 250 процент, токарь Шульчин—300 процент, залуу токарь комсомолец Хомяков 180—200 процент дүүргэжэ байна.

Механическэ цехэй бүхы комсомолецүүд нүдэлэмэриилгее сулее сагта слесарнай мэргэжэлые шудалхатайгаа хамта залуу электрнуудые токарнай ба фрезеровщиктуудай мэргэжэлдэ һургажа байна.

И. Новгородов—Улан-Удын депогой Комсомолой комитедэй секретарь.

ХИЛЫН САНАҺАА ТЕЛЕГРАММАНУУД

„Германска солдат энэ дайнай тон хатуу шанга үеые үзэжэ байна“

Гитлеровскэ газетэ орилон байжа сэхэ уруунь бэшэбэ

СТАМБУЛ, мартын 3. (ТАСС). Советско-германска фронт дээрэ байгаа „германска солдат энэ дайнай тон хатуу шанга үеые үзэжэ байна“ гэжэ „Гамбургер Фремденблатт“ газетын сэрэгэй корреспондент тэмдэглэхэ зуураг: „Унгэрэгшэ зун дайнда ошоһон солдадуудай залуу ба тон һэрэлиг нюур шарай мүнее хуу уршылдашанхай. Тэдэнэй нюдэндэ туйлай ехэ зүдэрэл ба үхэлые үзэһэн мур сараа бүхөөр хадуугдаһан ябаха юм. Тэдэнэр болбол үхэл гэшэ юм бэ гэжэ хэдэн мянга дахин амталаад, үхэлэй амисхаалаар амилжа ябадаг байна. Үхэл болбол тэдэнэй табгай гэшхэн хэдэн һара соо дахажа ябадаг. Тэдэнэр үдэрһөэ үдэр бүри, һүниһее һүни бүри, бүхэли неделеэр огтошье амарангүйгөөр дайлалдажа ябадаг, тиихэдэ үлэһэн үбэлэй һараануud бишиханшье забһар олгуулжа, амируулха ёһотой гэжэ мүнеошье хүртэрее найдаһан лэ зандаа. Тезд тэрэ найдалынь гүйсэжэ огтошье шадахагүй хуби заяатай. Германска солдат хатуу шанга бэрхэшээлнүүдые үзэжэ, нервнүүдэйнгээ хатууе шалгажа байна“ гэжэ уй-хай татажа бэшэнэ.

Гейдрихыи эзэрлиг дошхон шэнэ захиралта

ЛОНДОН, мартын 4. (ТАСС). Чехи ба Моравийн протектор Гейдрих гэгшэ протекторат соохи бүхы еврейнүүдые дунда зуун жэлэй үедэ хатуу хэрэгэлгээрэ алдаршаһан Терезиншэ түрэгдэ ябуулха тэһэн захиралта гаргаа.

Тэндэ хэрэгэй зүзаан хэнын саана байгаа газар дорохи шинэтэй нойтон түрмэнүүд соо 90 мянгаад шахуу еврейнүүд хаагдаха байна гэжэ Лондондоо чехэрлиэй хүнэ абаһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Бельгиецүүд гитлеровскэ „шэнэ гуримда“ зэбүүрхэнэ

Немецкэ газетэ үнэн уруунь хэлэбэ

СТОКГОЛЬМ, мартын 2. (ТАСС). Гитлеровскэ «Брюсселер Цейтунг» гэжэ газета болбол бельгийскэ хүн зон хада немецкэ эзэмдэгшэдтэ айхабтар ехэер дураа гутажа, тэдэнние үгэн ялжа байдаг гэжэ үнэншэнь бэшэһэн статья тунхаглаһан байна. «Бельгиэ үй түмэн хүдэлмэришэн ба албахаатшад туйлай ехэ ядаралые үзэжэ байдаг. Эзэмтэлгын увжагайрха бүри хүн зон болбол амралан ажаһуулалай эрилтэнүүдые табидаг болоо»,—гэжэ тэрэ газетэ үнэн уруунь мэдүүлнэ. Немецүүдые Бельгиэ үлдэн гаргаха гэһэн хүсэлые бүхы хүн зон тэсэшэгүйгөөр гаргажа байдаг гэжэ огтошье даран тайлалгүйгөөр тэрэ газетэ бэшэнэ. «Эзэмдэгдэһэн бүхы ороныгаа, мүн тэрэшэлэн Бельгиэ һуугаа хүн зон нэгэ юумые хүлеэнгэ байдаг зантай болоноой».—гэжэ бэшэхэ юм.

Эдэ бүхы хүн зон болбол гитлеровскэ «Шэнэ Европодо» айхабтар дурагүй байдаг гэжэ тус газетэ мэдүүлнэн байна.

Господин Сато гэгшые СССР-тэ һууха японско посол болгон томилбо

ТОКИО, февралин 28. (ТАСС). Домей Цусин агентствын даамжуулһаһай ёһоор, Москвада һуужа байгаа японско посол генерал-лейтенант Иосицугу Татекава гэгшэн үбшэлэй шалгаагаан дээрэһээ тушаалһаа арсажа гараһан ушарһаа гадаада хэрэгүүдэй министерствын советник господин Наотаке Сато гэгшэ СССР-тэ һууха Японийн шэнэ посол болгогдон томилогдобо гэжэ гадаада хэрэгүүдэй министерство сообщоо.

Господин Сато болбол 1937 оной мартһаа июнь һара түрүүгэ Хаасийн кабинеттоо гадаада хэрэгүүдэй министрын туслагаа дээжа байгаа һэн. Господин Сато болбол 1930 онто Бельгиэ посолоор һуугаа; 1933 онһоо 1937 он хүртэ Франциэ посолоор һуугаа. 1940 онто господин Сато болбол Италиехи японско экономическэ миссие оройлго байгаа юм.

НОМГОН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ДАЙН

АМЕРИКАНСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

НЬЮ-ИОРК, мартын 3. (ТАСС). США-тэй сэрэгэй министерствын комиссие соо заагдаһанай ёһоор, нүүдэй 24 час соо Батаанска хахад арал дээрэ (Филиппины) гэгэр дээрэхи ямаршье ябуулганууд болоогүй.

АНГЛИЙСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ЛОНДОН, мартын 3. (ТАСС). Бирмаэхи английска командованийн комиссие соо заагдаһанай ёһоор, Ситтанг мүрэн дээрэ английска бомбардировщикуудаа японско сэрэгүүдэй позициинуудые ураалгаһаараа атаковалаа.

Австралийска командованийн комиссие соо заагдаһанай ёһоор, мартын 3-да тойто Австралийска японско самолетуудаа Брум ба Бердин городуудые атаковалаа. Бердин город хадаа пулеметнуудаа ба түүгэр буулгуулгаар буулгаһаһан байна. Хоёр городто бага сагын һанга ямаршалгануудые бии. Хүнэй алгаһаһан үнэр үгы.

ГОЛЛАНДСКА ЭНЭДХЭГЭЙ КОМАНДОВАНИЙН МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

БАТАВИ, мартын 3. (ТАСС). Голландска Энэдхэгэй командованийн комиссие соо мэдээсэлэнэй ёһоор, Ява арал дээрэ дайсан амжалта туйлажа шалгаагүй ба мартын 1-ээ эзэлжэн позициинуудыгаа саашаа дабшаагүй. Голландска Энэдхэгэй бомбардировочно авиаци Явын эрье шадарта японско суурьнуудые бомбоолоо. 10 мянган тоннэ ба 8 мянган тоннэ ябаа түрүүгэ 2 транспортые бомбын сэнэ туулгаһаа тэмдэглэгдэбэ. Нэгэ бомбо нисэлгэнэ бөөлжэхэ байһан гурбан гидросамолетой нүдэ тайлгаһан байна. Тиигэжэ сооброньгы үгы тэгдэһэн байгаа. Голландска Энэдхэгэй ушан доогуур ябалаг онгосо Ява аралай эрье шадарта японско танкерые шэнгэгэбэ.

ЯПОНСКО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ТОКИО, мартын 3. (ТАСС). Официальна мэдээнүүдэй ёһоор, Ява аралда ябуулгаа хежэ байһан японско сэрэгэй шэнгэрэнүүд Бандунг шадарай пунктда хүрэбэ.

ЯПОНИ ХИТАД ХОЕРОЙ ХООРОНДОХИ ДАЙН

Мартын 1-дэ японско сэрэгүүд Чжэцзян (Центральна Хитад) провинцийн зүүн эрье шадартахи Сяншань гэжэ тогтойдо бүхэ ураншагүй һэлэлгэ хэбэ. Японтон корабльнуудаараа гэдэргээ бусаха баштай болоһон байна.

Хойто Хитада байлгаһанууд болбол Суйюань провинцийн баруун хубида болоно.

Мартын 3. (ТАСС).

Мартын 4-эй үглөөнэй мэдээсэл

Мартын 3-ай һүнийн туршада манай сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдтэ эсэргүү эдлэхитэй дайшалхы ябуулгануудые хежэ үргэлжэлүүлбэ.

* * *

Ленинградска фронтын участогуудтай нэгэнтэ ябуулгаа хежэ байгаа манай боецүүд дайсанние түрүүгэ ябалалаа үргэлжэлүүлэнгээ дайсанай бүхэжүүлэгдэһэн бүхэлгын 50 шахуу үүр, блиндаж ба газар гэрэгүүдые бүгэ хяа татаһан ба хоёр немецкэ танк, 12 автомашина үгы хэлэн байна. 3 станково ба 19 гар пулемет булаан абаба. Байдлаанай болоһон газар дээрэ гитлеровецүүд хаяалуулһан солдат ба офицерэйнгээ 650 үхэсэрые орхижорхиһон байна.

* * *

Илаша лейтенант Рой гэгшэгэ командалга доро ябадаг манай ябган сэрэгүүдэй нэгэ взвод дайсанай 60 шахуу солдат ба офицерэй байрлаһан шулуун гэрые бэһэлбэн байгаа. Тиигэжэ плендэ орохые немецүүдтэ дурахалдаг гэдэгэр арсаһан байбэ. Нүхэр Рой болбол тэрэ гэр тэгшэ хэгэн граната шэлэжэрхэ. 20 гитлеровец гэр соо гүйлдэжэ гаргаал. Тэрэ гэр дэлэ орохо гэжэ оголдоһон байбашье манай боецүүдэр бүгэдэрее үгы хэгдэ һэн. Гэр соо алуулһан ба шархаталаһан 40 немец хэбтэбэ.

* * *

Баруун-Хойто фронтын участогуудтай нэгэнтэ Энгэ частнин пулеметчик нүхэд Лапис ба Бронис гэгшэд һүүлэй удаанууд эрхим һайнаар тулалдаһан байна. Нүхэр Лапис болбол 50 немецкэ солдат ба офицерые, нүхэр Бронис хагаа 32 немецкэ солдат ба офицерые хүдэлэһэн байха юм.

* * *

Мүнее немецкэ эзэмдэгдэһэн Смоленска областин Ивановско районо ябуулгаа хежэ байһан башинхан бүлэг залуу партизанууд бүгэдэнгээ үзэн ядагдама немецко-фашистска эзэдэгшэдые бага хяа солихо ябадалдань Улаан Армида эдлэхитэйгээр туһалдасагаг байгаа. Нүхэр В. гэгшэн хүтэлбэри доро ябаһан бүлэг партизанууд гансал 5 неделин турша соо дайшалхы ябуулгануудые хаяа эуураа буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлүүдые хадагалһан хоёр немецкэ складые хяа бага татаһан, хэдэн мянгаад метр телефонно утаһа таһара үзэгдэ тотаһан ба немецкэ ашаанууд хэлэн тахин добтолбон байна. Тиихэ дайсанай 9 автомашина ба 3 немецкэ солдадые үгы хэбэ.

* * *

«Энэ жэлэй эхээр би болбол аршева батальонто оруулагдаа, советско-германска фронтто буулгаһаһан байнаб. Манай батальонные ехэ ямаралаар эмхидгээ һэн. Предприятиеэ хүдэлмэрлэгэ байһан дишлэхишэ 35—40 наһанай хүнүүдые татаһан байна. Тэдэнэр хаяа винтовкоор хэ ялуугаар буулгаат, пулеметгэшые оготошье мэдэхэгүй. Марьева батальоной һаглы болоо гүйлгэй уруу хуруу. Иигэ түрүүгээр фронт дээрэ хүрэжэ ерэхэбэ гэжэ нэгэнэншье һанагаагүй. Хэнтэнайшье үбэлэй хубсаһ үгөөгүй. Февралин 13-да биитэрые байлгаһаа оруулба. Орохуулые буулгагаагүй гэжэ ажалгадаһан хүн бүхэн тэрэ дээрэ офицерүүдтэгээ буулгуулжа алуулха гэжэ байдаагаа орохын үеда тэр бидэнэрэ захиһан байна. Нэгэ хэлэн час соо үргэлжэлэн байлгаһанай үедэ манай батальон бүтэ хяа сохиулжа, намайе плендэ абашаһан байна»,—гэжэ немецкэ ябган сэрэгэй 17-дохи дивизийн 55-дахи полкын 8-дахи ротойоо плендэ абтаһан обер-ефрейтор Эмиль Генгель гэгшэ тоорэбэ.

* * *

«Румынска солдадуудые Гитлер ба тэрээнэй бүлэг дэмжэгдэгэй тулее сеһедьнгее аюн хайа үгэхэ турагүй. Олонхи солдадуудые плендэ орохо зоолиг сагые хүлеежэ

Бурят-Монголой ҮНЭН

2-дохи нюур № 56

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 3-ай үдэшын мэдээсэл

Мартын 3-ай туршата мазэй сэрэгүүд немецко-фашистска сэрэгүүдэй байгуулһан эсэргүүсэлтын узелнуудые эзэлжэ ба үгы хежэ дайсанда эсэргүү үсэд шангга байдлаануудые ябуулба. Фронтыг эзрим участогуудаа дээрэ манай частнуудые урагшаа дабшаа.

Мартын 2-то агаарай байдлаануулта дайсанай 8 самолет унагаһанжа, аэродромуудаа дээрэ 52 самолет үгы хэгдэ. Хамтатаа энэ үдэр 60 немецкэ самолет үгы хэгдэбэ. Мөнайхин 11 самолетоо тэһэн байна.

* * *

Мартын 2-то манай авиацийн частнуудые сэрэгүүдые ба нигаа тэһэн 300 шахуу немецкэ автомашина, һомо хэрэгсэл тэһэн 90 шахуу ашаа, 14 ехэ буу, эсвитно-пулеметно 7 үүр, 5 миномет үгы хэһэн ба гэмтэһэнһээ гаргаа. Һомо хэрэгсэлтэй 5 склад тайлажа, түмэр харгын 23 вагон ба 3 паровоз бала татаад дайсанай 2 батальонһоо үлүү ябган сэрэгые тараан сохиһон ба эзэрымынь үгы хэһэн байна.

* * *

Ленинградска фронтын участогуудтай нэгэнтэ ябуулгаа хежэ байгаа манай боецүүд дайсанние түрүүгэ ябалалаа үргэлжэлүүлэнгээ дайсанай бүхэжүүлэгдэһэн бүхэлгын 50 шахуу үүр, блиндаж ба газар гэрэгүүдые бүгэ хяа татаһан ба хоёр немецкэ танк, 12 автомашина үгы хэлэн байна. 3 станково ба 19 гар пулемет булаан абаба. Байдлаанай болоһон газар дээрэ гитлеровецүүд хаяалуулһан солдат ба офицерэйнгээ 650 үхэсэрые орхижорхиһон байна.

* * *

Илаша лейтенант Рой гэгшэгэ командалга доро ябадаг манай ябган сэрэгүүдэй нэгэ взвод дайсанай 60 шахуу солдат ба офицерэй байрлаһан шулуун гэрые бэһэлбэн байгаа. Тиигэжэ плендэ орохые немецүүдтэ дурахалдаг гэдэгэр арсаһан байбэ. Нүхэр Рой болбол тэрэ гэр тэгшэ хэгэн граната шэлэжэрхэ. 20 гитлеровец гэр соо гүйлдэжэ гаргаал. Тэрэ гэр дэлэ орохо гэжэ оголдоһон байбашье манай боецүүдэр бүгэдэрее үгы хэгдэ һэн. Гэр соо алуулһан ба шархаталаһан 40 немец хэбтэбэ.

* * *

Баруун-Хойто фронтын участогуудтай нэгэнтэ Энгэ частнин пулеметчик нүхэд Лапис ба Бронис гэгшэд һүүлэй удаанууд эрхим һайнаар тулалдаһан байна. Нүхэр Лапис болбол 50 немецкэ солдат ба офицерые, нүхэр Бронис хагаа 32 немецкэ солдат ба офицерые хүдэлэһэн байха юм.

* * *

Мүнее немецкэ эзэмдэгдэһэн Смоленска областин Ивановско районо ябуулгаа хежэ байһан башинхан бүлэг залуу партизанууд бүгэдэнгээ үзэн ядагдама немецко-фашистска эзэдэгшэдые бага хяа солихо ябадалдань Улаан Армида эдлэхитэйгээр туһалдасагаг байгаа. Нүхэр В. гэгшэн хүтэлбэри доро ябаһан бүлэг партизанууд гансал 5 неделин турша соо дайшалхы ябуулгануудые хаяа эуураа буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлүүдые хадагалһан хоёр немецкэ складые хяа бага татаһан, хэдэн мянгаад метр телефонно утаһа таһара үзэгдэ тотаһан ба немецкэ ашаанууд хэлэн тахин добтолбон байна. Тиихэ дайсанай 9 автомашина ба 3 немецкэ солдадые үгы хэбэ.

* * *

«Энэ жэлэй эхээр би болбол аршева батальонто оруулагдаа, советско-германска фронтто буулгаһаһан байнаб. Манай батальонные ехэ ямаралаар эмхидгээ һэн. Предприятиеэ хүдэлмэрлэгэ байһан дишлэхишэ 35—40 наһанай хүнүүдые татаһан байна. Тэдэнэр хаяа винтовкоор хэ ялуугаар буулгаат, пулеметгэшые оготошье мэдэхэгүй. Марьева батальоной һаглы болоо гүйлгэй уруу хуруу. Иигэ түрүүгээр фронт дээрэ хүрэжэ ерэхэбэ гэжэ нэгэнэншье һанагаагүй. Хэнтэнайшье үбэлэй хубсаһ үгөөгүй. Февралин 13-да биитэрые байлгаһаа оруулба. Орохуулые буулгагаагүй гэжэ ажалгадаһан хүн бүхэн тэрэ дээрэ офицерүүдтэгээ буулгуулжа алуулха гэжэ байдаагаа орохын үеда тэр бидэнэрэ захиһан байна. Нэгэ хэлэн час соо үргэлжэлэн байлгаһанай үедэ манай батальон бүтэ хяа сохиулжа, намайе плендэ абашаһан байна»,—гэжэ немецкэ ябган сэрэгэй 17-дохи дивизийн 55-дахи полкын 8-дахи ротойоо плендэ абтаһан обер-ефрейтор Эмиль Генгель гэгшэ тоорэбэ.

* * *

«Румынска солдадуудые Гитлер ба тэрээнэй бүлэг дэмжэгдэгэй тулее сеһедьнгее аюн хайа үгэхэ турагүй. Олонхи солдадуудые плендэ орохо зоолиг сагые хүлеежэ

ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛ ШУДАЛАЯ!

МЫСОВАЯ СТАНЦИИН ЭМЭГТЭЙШҮҮДҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТЫ!

★ ★ ★

Дүрбан мэргажэлтэй болохонь

Мысовая станцийн нийлэг олон хэмжээнүүдтэ «эрэшүүлэй мэргэжэл» шудалыгы тулада үзэ, ехэ ороолого гаргажа байнаб.

Үйлэбэри дээрэ хүдэлэмэрилжэ байгаашаа хоер ба дүрбан мэргэжэлтэй болохые эзэлжэнэ. Хэдэ тоонто эмэгтэйшүүд хоёр дүрбан нүмэй ороонто хүдэлэгшэлэг болоногой. Жишээлхэ, нүхэр Екатерина Плосынна гэгшэ вагонуулые бүрилгэн шалгалаг ажалтай байһан аад, харин эсэгэ ороо хамгаалгын дайнай эхилэһэн сагаа хойшо үшее хоер хүнэй хэхэ үүдэлэмэрие үзэжэ шанартайгаар үүргэжэ байна.

Нүхэр Эйнаева Коношкина хоер неделиин урда тэа вагонуулые бүрилгэн шалгаһын уялга гүйцэлгэжэ байһан юм, харин мүнее хоёр янзын хүдэлэмэрие бүтээлэг: вагонуулые бүрилгэн шалгалаг, техническэ ныталта хадаг болоо.

Тэрэшэлэн вагонуулые бүрилгэн шалгаһа нүхэр Татьяна Третьякова 5 һарын турша соо 2 шенэ мэргэжэл шудалбашье, тэрээнэ хаанагүй, үшее станцийн дежурнануулые бэлэдхэхэ курсла һуралга, эрдэм сайжаруулгаар хүүргэгдэн байна. Татьяна хаяа мүнее үшее станцийн тоонгэй мэргэжэл шудалхын тулада большевистска эмхэлэл гаргаа, һуралсажа үргэлжэлүүлнэр.

М. Ерилов.

Даабарита ажалаа болзорһоо урид...

ПВЗ-тэй инструментальна цехэй һаруул ехэ сонхонуудаар һаргама сурса электрическэ хашануудай гэрэл яларгна.

Тэндэ нэгэ сагаһаа мүнее хаяа хүүгэр зэргэлдэһэн станогуудые эршэтэй түргэн эрьесэр доболгон юрьбон байнаб.

Станок бүхэнэй хажуудаа ехэл абьяастайгаар ажаллажа байһан эрэгтэй ба эмэгтэй хүнүүд ооньдынгее даабарита хүдэлэмэрие эршэмтэй һайнаар саг болзор соонь дүүргэхын эрэдэ нүсэл бадаруулна.

Тэдэнэй дунда нүхэр Гульман бишиханшье зогсолгогүй сулха габшагайгаар ажаллажа ооньгее бүтээлэ хежэ байһан зүйлнүүдые шанар һайнтай, нэгэншье зэмдэгүй байхын хойноһоо түнзэгытээр нарабшалан шэртэнэ. Хажуугаарынь ажаллажа байһан нүхэд,